

*

Hà Nội, ngày 19 tháng 6 năm 2020

THAM LUẬN

Nâng cao chất lượng giáo dục kiến thức quốc phòng và an ninh cho sinh viên ở Trường Đại học Mở Hà Nội

Chi bộ Liên Trung tâm

Trung tâm Giáo dục thể chất, Quốc phòng - An ninh, Trường Đại học Mở Hà Nội được thành lập theo Quyết định số 668/QĐ-ĐHM ngày 01 tháng 12 năm 2014 của Viện trưởng Viện Đại học Mở Hà Nội (nay là Trường Đại học Mở Hà Nội). Trường ĐHM Mở Hà Nội được Bộ Giáo dục và Đào tạo đồng ý cho tự chủ tổ chức đào tạo kiến thức quốc phòng - an ninh bởi quyết định số 5405/BGDĐT-GDQPAN ngày 16/11/2017, Trung tâm có nhiệm vụ giáo dục thể chất và kiến thức quốc phòng - an ninh cho sinh viên Nhà trường và các cơ sở giáo dục, đào tạo trên địa bàn. Trong quá trình thực hiện nhiệm vụ, Trung tâm luôn nhận được sự quan tâm chỉ đạo của Bộ Quốc phòng, Bộ Giáo dục và Đào tạo, Vụ Giáo dục Quốc phòng và An ninh và trực tiếp là Đảng ủy, Ban Giám hiệu; sự phối hợp của các khoa, phòng, ban chức năng thuộc Trường Đại học Mở Hà Nội và các đơn vị quân đội trên địa bàn. Bên cạnh những thuận lợi là cơ bản đó, Trung tâm còn gặp không ít khó khăn, như: đội ngũ cán bộ, giảng viên còn hạn chế về số lượng, về chất lượng có mặt chưa đáp ứng đầy đủ so với yêu cầu; hệ thống giảng đường, thao trường, bãi tập, trang thiết bị phục vụ dạy học còn hạn chế, chưa đồng bộ, v.v. Ý thức rõ điều đó, những năm qua, tập thể cán bộ, giảng viên của Trung tâm luôn đoàn kết, nỗ lực phấn đấu, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao.

Trong giai đoạn cách mạng mới, tình hình thế giới và khu vực tiếp tục diễn biến nhanh chóng, phức tạp, tiềm ẩn nhiều nhân tố bất chắc, khó lường, các thế lực thù địch vẫn ráo riết chống phá, chủ yếu bằng chiến lược diễn biến hoà bình, nhằm xóa bỏ chế độ xã hội chủ nghĩa, xóa bỏ vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, hòng chuyển hóa cách mạng nước ta, thực hiện “*tự diễn biến*”, “*tự chuyển hóa*”, làm chệch hướng xã hội chủ nghĩa, chúng coi lực lượng thanh niên là ngòi nổ dễ tiếp cận, có thể thực hiện thành công chiến lược diễn biến hoà bình, bởi lẽ: Sinh viên là một lực lượng hùng hậu, có sức khỏe, có trình độ học vấn, có tiềm năng sáng tạo, có khả năng tiếp cận và làm chủ khoa học kỹ thuật hiện đại. Song ở họ kinh nghiệm thực tiễn còn hạn chế, nhất là trong xử lý các tình huống nhạy cảm. Chúng ta đang tiếp cận cuộc cách mạng 4.0, bên cạnh những thời cơ thuận lợi, còn có không ít những khó khăn thách thức đan xen, một bộ phận không nhỏ sinh viên đã và đang có những biểu hiện dễ bị kẻ xấu kích động, lôi kéo. Với mục tiêu giáo dục toàn diện về mọi mặt cho sinh viên, GDQP-AN đã tạo những cơ hội thiết thực cho thế hệ trẻ tu dưỡng về phẩm chất đạo đức, rèn luyện và hoàn thiện

bản thân thông qua các giờ học thực hành trên thao trường, cùng với đó, các giờ học lý thuyết trên giảng đường đã trang bị cho sinh viên những kiến thức cơ bản về quan điểm đường lối quân sự của Đảng, âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch cũng như công tác quân sự quốc phòng trong giai đoạn hiện nay.

Mặt khác môn học GDQP-AN còn trang bị cho sinh viên những kiến thức hữu ích về một số loại vũ khí, khí tài, thông qua đó sinh viên có thể biết cách phân biệt, sử dụng và trang bị cho mình những kỹ thuật cơ bản để sử dụng được một số loại vũ khí trong tương lai; đồng thời qua môn học còn hướng cho sinh viên làm việc theo nguyên tắc, kỷ cương, hành động đúng đắn, tránh được những thói quen tùy tiện, khơi dậy và nêu cao tinh thần yêu nước của thế hệ trẻ, tăng cường khối đại đoàn kết toàn dân tộc, củng cố vững chắc niềm tin vào sự lãnh đạo của Đảng, chống lại mọi âm mưu chia rẽ, phản động của các thế lực thù địch trong và ngoài nước.

Để nâng cao chất lượng giáo dục kiến thức quốc phòng và an ninh cho sinh viên, đáp ứng yêu cầu ngày càng cao của môn học, góp phần thực hiện có hiệu quả Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh, Trung tâm đã tập trung thực hiện một số giải pháp sau:

Một là, xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên có đủ số lượng, chất lượng đạt chuẩn hóa. Đây là yếu tố quan trọng quyết định nâng cao chất lượng môn học giáo dục quốc phòng và an ninh cả trước mắt và lâu dài. Trên cơ sở quán triệt Luật Giáo dục quốc phòng và an ninh, Quyết định 161/QĐ-TTg, ngày 30-01-2015 của Thủ tướng Chính phủ về “Phê duyệt Quy hoạch hệ thống trung tâm giáo dục quốc phòng và an ninh giai đoạn 2015 - 2020 và những năm tiếp theo”, Trung tâm tập trung xây dựng, hoàn thiện cơ cấu tổ chức, biên chế cán bộ quản lý, giảng viên; trong đó, chú trọng phát triển đội ngũ giảng viên cơ hữu, phù hợp với tình hình thực tiễn và xu thế phát triển của Trường Đại học Mở Hà Nội. Thực tế hiện nay số lượng giảng viên của Trung tâm còn chưa đủ, trong khi lưu lượng sinh viên lớn, nên trước mắt Trung tâm mời một số giảng viên quân đội đã nghỉ hưu, có nhiều kinh nghiệm thỉnh giảng và phối hợp với các Trường Sĩ quan, Học viện Chính trị để giảng dạy. Về lâu dài, Trung tâm đẩy mạnh thực hiện chiến lược phát triển Trung tâm Giáo dục thể chất và quốc phòng - an ninh Trường Đại học Mở Hà Nội theo kế hoạch đã được phê duyệt. Hằng năm, Trung tâm xây dựng kế hoạch tuyển dụng, đào tạo, bồi dưỡng, tạo nguồn giảng viên đảm bảo cơ cấu hợp lý, phù hợp về chuyên môn, trình độ, độ tuổi, có tính kế thừa, phát triển. Trung tâm có kế hoạch ưu tiên tuyển dụng những sinh viên tốt nghiệp đào tạo giáo viên giáo dục quốc phòng và an ninh loại giỏi và xuất sắc ở các trường trong và ngoài Quân đội.

Để nâng cao trình độ chuyên môn, phương pháp, kỹ năng sư phạm, Trung tâm tuyển chọn những cán bộ, giảng viên trẻ có phẩm chất đạo đức, năng lực, tinh thần trách nhiệm tốt, cử đi đào tạo sau đại học và đào tạo văn bằng 2 giáo dục quốc phòng và an ninh để xây dựng đội ngũ cán bộ, giảng viên có trình độ đạt chuẩn theo quy định của Luật Giáo dục, đảm bảo đủ nguồn nhân lực thực hiện nhiệm vụ giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên. Cùng với đó, hằng năm, Trung tâm cử cán bộ, giảng viên tham gia các lớp tập huấn do Vụ Giáo dục Quốc phòng, An ninh tổ chức nhằm cập nhật, bổ

sung thông tin mới. Bên cạnh đó, Trung tâm động viên, tạo điều kiện thuận lợi cho cán bộ, giảng viên học tập, nghiên cứu, cập nhật những kiến thức, thông tin mới về quốc phòng - an ninh.

Hai là, đẩy mạnh đổi mới nội dung chương trình, phương pháp dạy - học. Trên cơ sở nội dung, chương trình khung giáo dục quốc phòng và an ninh do Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành, Trung tâm trao đổi, thống nhất trong bộ môn về thời gian, nội dung, chương trình chi tiết môn học bảo đảm phù hợp với viên. Từ đó, xây dựng kế hoạch huấn luyện khoa học, không để chồng chéo, tăng thời gian huấn luyện thực hành và các hoạt động ngoại khóa. Với các chuyên đề về đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, âm mưu, thủ đoạn “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch,... Trung tâm bố trí giảng viên có trình độ lý luận, kiến thức chuyên môn giúp cho sinh viên nhận thức sâu hơn. Đặc biệt, Trung tâm thường xuyên cập nhật, bổ sung những nội dung mới về nhiệm vụ quân sự, quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc, nhất là Luật Biển Việt Nam; quan điểm, chủ trương của Đảng, Nhà nước ta về giải quyết các vấn đề trên Biển Đông và Công ước của Liên hợp quốc về Luật Biển năm 1982, đảm bảo nội dung giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên luôn theo kịp sự phát triển của thực tiễn đất nước.

Song song với đổi mới nội dung, chương trình, Trung tâm chú trọng *đổi mới phương pháp dạy - học* theo hướng tích cực, coi đây là khâu đột phá để nâng cao chất lượng giáo dục quốc phòng và an ninh cho sinh viên. Trung tâm chỉ đạo đội ngũ cán bộ, giảng viên tích cực tham gia nghiên cứu khoa học, tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin, sử dụng phương tiện hiện đại vào giảng dạy; thực hiện biên soạn giáo án điện tử, các bài giảng đều được minh họa bằng âm thanh, mô phỏng các tình huống chiến đấu, động tác kỹ thuật, chiến thuật, và đưa những hình ảnh, thông tin mới về hoạt động quân sự, quốc phòng, an ninh, tạo sự sinh động, hấp dẫn, lôi cuốn người học qua từng chuyên đề. Trong quá trình lên lớp, Trung tâm yêu cầu đội ngũ giảng viên khắc phục triệt để việc truyền thụ một chiều, tăng cường gợi ý, hướng dẫn, trao đổi giữa thầy và trò, phát huy tinh thần tự học, tự nghiên cứu của sinh viên. Đối với các nội dung quân sự, Trung tâm chú trọng huấn luyện thực hành theo quy trình 03 bước: làm nhanh, làm chậm có phân tích, làm tổng hợp để sinh viên nắm được động tác cơ bản, làm cơ sở cho luyện tập, phối hợp, hiệp đồng.

Để hình thành tác phong quân sự cho sinh viên, cùng với việc giảng dạy, Trung tâm làm tốt công tác giáo dục, quản lý, rèn luyện sinh viên. Theo đó, Trung tâm xây dựng, ban hành các quy chế quản lý, rèn luyện và tổ chức tuyên truyền, phổ biến cho sinh viên ngay sau khi về Trung tâm. Trong thời gian học tập, Trung tâm biên chế sinh viên thành đại đội, các trung đội, tiểu đội và duy trì nghiêm nền nếp chế độ trong ngày, trong tuần, giúp sinh viên được trải nghiệm, rèn luyện, trưởng thành trong môi trường quân sự. Đồng thời, duy trì các hoạt động thi đua, bảo đảm tốt đời sống vật chất, tinh thần và các hoạt động ngoại khóa cho sinh viên, như: giao lưu văn hóa, văn nghệ, thể dục, thể thao; biểu dương, khen thưởng kịp thời những tập thể, cá nhân có thành tích

trong học tập, rèn luyện, tạo không khí dân chủ, thân thiện, khơi dậy tính tích cực, tự giác của sinh viên trong quá trình học tập.

Ba là, *đẩy mạnh đầu tư cơ sở vật chất, từng bước hiện đại hóa trang thiết bị dạy - học.* Thời gian qua Trung tâm chủ động đề xuất với Đảng ủy, Ban Giám quan tâm đầu tư mua sắm bảo đảm hệ thống cơ sở vật chất, trang thiết bị dạy học, giảng đường, nơi sinh hoạt, quân trang, giáo trình tài liệu theo quy định của môn học cho sinh viên. Tuy nhiên, do lưu lượng sinh viên ngày càng tăng, nên Trung tâm vẫn còn nhiều khó khăn về nơi ăn ở, sinh hoạt, khu vui chơi, giải trí, thể thao, hệ thống giảng đường, phòng học chuyên dùng, mô hình, học cụ, cộng với hệ thống thao trường, bãi tập, trường bắn chưa đồng bộ, v.v. Thời gian tới, Trung tâm tích cực, chủ động tham mưu với Nhà trường đẩy nhanh việc đầu tư xây dựng cơ bản, nhằm đáp ứng nhu cầu giáo dục quốc phòng và an ninh cho khoảng 7.000 sinh viên/năm.

Bốn là, Tiếp tục quán triệt sâu sắc nghị quyết Trung ương 8 (Khóa XI) về chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, Luật Giáo dục quốc phòng, nâng cao hơn nữa vai trò lãnh đạo của các cấp ủy Đảng, trong đó Trung tâm GDQP-AN là cơ quan trực tiếp tham mưu cho Đảng ủy, Ban giám hiệu về công tác giáo dục quốc phòng - an ninh, quan tâm nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên. Đây là yếu tố quan trọng, quyết định chất lượng giảng dạy môn học GDQP-AN của Nhà trường, chủ động xây dựng, hoàn thiện cơ cấu tổ chức, biên chế đội ngũ cán bộ quản lý và giảng viên, cả trước mắt và lâu dài theo hướng “chuẩn hóa, trẻ hóa”, đảm bảo cân đối về cơ cấu độ tuổi, trình độ học vấn và kinh nghiệm giảng dạy để có sự kế thừa vững chắc, trong đó chú trọng phát triển đội ngũ giảng viên cơ hữu, phù hợp với sự phát triển.

Năm là, chủ động phát huy tính tích cực, tự giác của sinh viên trong quá trình tham gia học tập môn GDQP-AN. Đây là giải pháp có ý nghĩa quyết định đến chất lượng, hiệu quả công tác GDQP-AN cho sinh viên hiện nay. Bởi lẽ, sinh viên là chủ thể của quá trình nhận thức, trực tiếp lĩnh hội, chuyển hóa tri thức chính trị, quân sự, quốc phòng thành nhận thức, tình cảm, niềm tin, ý chí quyết tâm thực hiện nhiệm vụ. Để phát huy tốt vai trò, tính tích cực tự giác của sinh viên các tổ chức đoàn thể nói chung, Trung tâm GDTC &QP-AN nói riêng phải thường xuyên làm tốt công tác tuyên truyền giáo dục nâng cao tinh thần yêu nước, tinh thần sẵn sàng thực hiện nghĩa vụ bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa, làm cho sinh viên hiểu rõ vị trí, vai trò của GDQP-AN trong sự nghiệp cách mạng mới, khơi dậy tinh thần ham học, phát huy tối đa tính tích cực, tự giác học tập, rèn luyện của sinh viên, qua đó làm hạn chế những tiêu cực, thụ động của người học, tăng cường công tác kiểm tra, sơ kết, tổng kết, rút kinh nghiệm theo từng giai đoạn, từng học kỳ, trên cơ sở đó phát huy những ưu điểm, tìm ra những hạn chế còn tồn tại để hoàn thiện.

Diễn hình cho vấn đề đề này là ; Trung tâm đã có sáng kiến đặt tên các tiểu đội theo tên thuộc các đảo, quần đảo Hoàng sa, Trường sa của đất nước , các quân binh chủng của quân đội nhân dân Việt nam, nhằm mục đích để các em ngay ngày đầu về tới Trung tâm đã hình thành ý thức tự tìm hiểu về lịch sử, truyền thống tên tiểu đội của

mình, trong quá trình học tập tại trung tâm, sinh viên được tổ chức cho thuyết trình về tên tiểu đội mình, thông qua đó giúp sinh viên hiểu đúng, hiểu rõ và đầy đủ về chủ quyền biển đảo, biên giới quốc gia và lịch sử anh hùng của quân đội nhân dân Việt nam, từ đó nâng cao lòng yêu nước và tự hào dân tộc trong sinh viên, nâng cao chất lượng giáo dục kiến thức quốc phòng, an ninh cho các em.

Để đạt được mục đích, yêu cầu của giáo dục quốc phòng và an ninh theo quy định của Luật giáo dục quốc phòng và an ninh do Quốc hội Nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, khóa XIII, kỳ họp thứ năm thông qua ngày 19 tháng 6 năm 2013, nhất thiết phải tổ chức dạy và học tập trung. Trường Đại học Mở Hà Nội là một trường Đại học có bề dày lịch sử gần 30 năm, là nơi có đủ điều kiện cơ sở vật chất, có khả năng bảo đảm được những yếu tố cần thiết như hệ thống bãi tập thực hành, ký túc xá, giảng đường; Có đội ngũ giảng viên đủ các tiêu chuẩn về trình độ, năng lực và kinh nghiệm trong quản lý và giảng dạy. Vì vậy, việc đưa sinh viên vào học tập, rèn luyện tập trung, thống nhất theo mô hình quản lý quân nhân trong Quân đội theo từng đợt nhằm thiết thực nâng cao chất lượng học tập và rèn luyện của sinh viên những năm tới là vấn đề cần thiết, đáp ứng với yêu cầu của trên và xu hướng tất yếu hiện nay.

Có thể nói, môn học GDQP-AN có một vai trò và ý nghĩa rất to lớn trong việc giáo dục và nâng cao ý thức, phẩm chất đạo đức của con người đặc biệt là sinh viên - thế hệ trẻ, chủ nhân tương lai của đất nước. Trong thời kỳ mới, thời kỳ của cuộc cách mạng 4.0, việc nâng cao ý thức, trách nhiệm và hiểu biết về kiến thức quốc phòng và an ninh là một nhiệm vụ thiết thực hơn bao giờ hết, góp phần xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân và sức mạnh dân tộc không ngừng được củng cố và lớn mạnh, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ vững Tổ Quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Trên đây là bản tham luận của chi bộ Liên Trung tâm với chủ đề: *Nâng cao chất lượng giáo dục kiến thức quốc phòng và an ninh cho sinh viên ở Trường Đại học Mở Hà Nội.*

Xin cảm ơn Đại hội và các đại biểu đã chú ý lắng nghe, rất mong nhận được những ý kiến trao đổi, đóng góp để công tác giáo dục kiến thức quốc phòng và an ninh cho sinh viên ở Trường Đại học Mở Hà Nội ngày càng được nâng cao.

Kính chúc sức khỏe các đại biểu và các đồng chí, chúc đại hội thành công tốt đẹp.